

הלכות סוכה תרלא-תרלו

הן נופלים לארץ^{טו} ואם כן על כרחך בודאי מתכסה כל האויר^{טז} ולא נשאר אפילו אויר משהו בין השפודין לסכך הכשר:

יב בית המקודה בנסרים שאין עליהם מעויכה^{טז} (פירוש^{טז} רצפת מיט' שמשמין עליהם) ובא להכשירו לשב תחתיהן לשם סוכה^{טז} שהרי נסרים אלו הם פסולים לסכך אפילו אין ברחבן ארבעה מפתחים לפי שלא הונחו כאן לשם צל אלא לשם דירה^{טז} כיצד מכשירן נומל נסר אחד^{טז} מכין שנים^{טז} ויתן סכך כשר במקומה^{טז} וחוזר ונומל נסר אחד^{טז} ויתן סכך כשר במקומה ותהיה כשרה כל הסוכה^{טז}:

הכר^{טז}

תרלו דין סוכה ישנה וכו' ג' סעיפים:

א סוכה ישנה^א דהיינו שעשאה קודם שלשים יום שלפני החג^ב כשרה ובכלר שיחדש בה לשם החג^ב ואם עשאה לשם חג אפילו מתחלת השנה אין צריך לחדש בה דבר^ב:

ב חידוש זה שאמרנו צריך שיהא בנוף הסכך^ה דהיינו שיניח סכך חדש לשם החג ואפילו אין בסכך המחודש אלא מפתח^ה על מפתח^ה מרובע^ה די בכך ואם אורך החידוש הוא הולך על פני כל אורך או לרוחב הסוכה אפילו אין ברחבו אלא כל שהוא די בכך^ה וכל זה בסכך אבל בדפנות^ה אפילו עשאן מתחלת השנה בכיורו שלא לשם החג אינו צריך לחדש בהם דבר:

ג יוצר כלי הרם שיש לו שתי סוכות זו לפנים מזו^א ושתיהן עשויות לצל^ב ועושה קדרותיו בפנימית ומזכרם בחיצונה^ג הפנימית אינו יוצא בה ידי סוכה^ד אע"פ שהוא עשויה לצל מכל מקום כיון שהיא דירתו כל השנה שהוא אוכל וישן בה ועושה בה רוב תשמישו אין ניכר שהוא דר בה עתה לשם מצוה^ה אבל החיצונה יוצא בה ידי סוכה^ה שהרי אינו דר בה כל השנה^ו ואפילו הפנימית אם מגביה את הסכך וחוזר ומניחו לשם

ג ירושלמי פ"א ה"ב תוס' שם ר"ה מוכה. רא"ש פ"א סי' יב. מור וש"ע שם.

ד משנה שם. תוס' שם ר"ה ואם (דהיינו אפילו לבית הלל, לענין שאין צריך לחדש בה דבר). הגהות אשרי שם בשם אור ירוק סי' רפג. מור וש"ע שם.

ה רא"ש שם בשם בעל העיטור ריש ה"א סוכה. מור וכו' ר"ה ומו"ש וכלה.

ו ירושלמי שם. תוס' שם ר"ה סוכה. רא"ש שם. טור וש"ע שם.

ז מור וש"ע שם. וראה גם לעיל סי' תרלא ס"ז.

ח מ"א סק"ב.

ט ירושלמי שם. תוס' שם. רא"ש שם. מור וש"ע שם. י ט"ו סק"א.

יא נמ"א ח, ב ורש"י ד"ה שתי. מור וש"ע ס"ב.

יב מ"א סי' תרלא סק"א. ואם עשויה גם לדור בה בבקיעות, ראה לעיל סי' תרכו ס"א.

יג מור וש"ע שם. וראה רש"י שם.

יד נגזרא שם. מור וש"ע שם.

טו רש"י שם ר"ה פנימית. מור וש"ע שם.

טז נגזרא שם. מור וש"ע שם.

יז רש"י שם ר"ה החיצונה. מור וש"ע שם.

סח רש"י שם ר"ה רבא. וראה גם תוס' שם.

סט תוס' שם. מור וש"ע שם.

ע משנה מו, רע"א. מור וש"ע ס"ט.

עא רש"י שם ר"ה מעויכה.

עב רנ"ג פ"ה ה"ה. רש"י שם ר"ה ב"ש.

עג רנ"ג פ"ה ה"ה. וברמב"ם סי' תרכו ס"א.

עד רבי יודתא במשנה שם אלוהא דבית הלל. רמב"ם שם. מור וש"ע שם.

עה פירוש המשניות לרנ"ג שם. מור וש"ע שם.

עו רמב"ם שם. מור וש"ע שם.

עז רא"ש פ"א סי' כג. מור. לבוש שם.

עח רנ"ג שם. מור וש"ע שם.

עט סיום ס"ז וסי' שבש"ע, וסי' תרלב (דברים הפוסלים בסכך) תרלז (דין גובה המוכה) תרלד (שלא תהיה פחות מן שבועה על שבועה) תרלה (דין סוכת גנבך ורקב"ש).

סימן תרלו

א חשנה מ, א ובבית הלל. מור וש"ע ס"א.

ב רש"י שם ר"ב בית שנאי. ר"ן (א, א) ר"ה אינו ש"ע שם.

הלכות סוכה תרלו-תרלו

שז

סוכה כשרה¹ שהרי אפילו תקרת הבית מתכשרת לסיכך ע"י מעשה זו כמו שנתבאר בסמ"ק תרל"א²:

תרל"ו דין סוכה שאולה וגוולה וכו' י"ב סעיפים:

א מי שלא עשה סוכה קודם החג³ בין בשוגג בין במזיד⁴ הרי זה עושה סוכה בחולו של מועד⁵ ויושב בה⁶ ואע"פ שנאמר⁷ חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים אין כוונת הכתוב לעשות סוכה הראויה לשבעה ימים⁸ פרט לחולו של מועד שאינה ראויה לשבעה ימים⁹ אלא כוונת הכתוב כל שבעת הימים תעשה סוכה¹⁰ אם לא עשית כיום ראשון תעשה ביום שני ואפילו בסוף יום השביעי¹¹:

ב וכן מותר לצאת מסוכה זו ולישב בסוכה אחרת¹² ואין צריך לישב כל שבעת הימים בסוכה אחת¹³:

ג אע"פ שאמרה תורה חג הסוכות תעשה לך משלך¹⁴ כלומר שתהא הסוכה שלך ולא של חבירך אע"פ יוצא אדם ידי חובתו בסוכה שאולה¹⁵ דכיון שנכנס לה ברשות הרי היא כשלו¹⁶ ולא נאמר לך משלך אלא להוציא את הגוולה¹⁷ ועל דרך שיתבאר¹⁸ וכן יוצא אדם ידי חובתו בסוכה שיש לו שותפות בה עם חבירו¹⁹ אפילו אם נכנס לה שלא ברשות חבירו ואין זה נקרא גול²⁰ כיון שעל דעת כן נשתתפו שכל אחד מהם ישתמש בה כרצונו²¹:

ד ואפילו סוכה הגוולה פעמים שהיא כשרה כיצד הרי שתקין ישראל סוכתו וכא חבירו והוציאו מסוכתו וגוולה וישב בה יצא²² שאין הקרקע נגזלת²³ כלומר שאין עליה תורת גול כממלטלין לעמוד בחוקת הגול²⁴ וברשותו לכל דבר כגון שאם השבירה ברשות הגולן אין השבוע שלו²⁵ כמו כממלטלין²⁶ אלא לעולם היא בחוקת בעליה והרי היא כשאולה ביד הגולן²⁷ וכל המחובר לקרקע הרי הוא כקרקע²⁸ שאינו נקנה להגולן אלא הרי הוא

לק"ש ח"ט ע' 348-350. החדשים וביארם בש"ס ח"ב ע' פרט. שלחן המלך ח"ב ע' רמב"ג יג"ל תורה (ג). ה' ע' שלה. כב ע' תרא. כפ ע' רבא. כנסת תורה די ע' סמ' שערי שלום סי' לא אות י"ג. הע"ב תקי' ע' 10.

טו נגזרא שם אליבא דרבנן.
טז סע"ה ת' ואיך.

יז תוס' שם ד"ה כל ריב"ש שם סי' שמו (גם לדעת רש"י שם ד"ה כל האוהר, ור"ן שם (ב), ד"ה דת"ב). שו"ע שם.

יח שאמר עכ"פ לבתחלה, כדלקמן סי"א.
יט ריב"ש שם. ב"י ד"ה וכתב ה"ח.

כ רב נחמן לא, א והכנסים בביריתא שם. מור וש"ע סי"ג.
כא ביריתא ב"ק ק"ז, סע"ב בהכנסים. מור וש"ע ח"ט סי' שעא סי"א. וראה גם לקמן סי' תרמ"ט סי"ח. ה"ל גילה

סי"א.
כב רש"י סוכה שם ד"ה א' קרקע.

כג מור ורמ"א ח"ט שם. סמ"ע שם ס"ב. וראה לקמן סי' תרמ"ט סי"ח (להרחיב באחריות).

כד ראה מור וש"ע שם סי' שני סי"א וסי' שם סי"ב.
כה רש"י סוכה שם ד"ה ואי איהו. מ"א ס"ב.

כו רש"י שם ד"ה מחלוקת. ח"ת"ח ח"א' שב"א ס"ק ז, כדעת ה"ב שבת"א ח"ט סי' ע"ג סי"א. וראה גם לקמן סי"ח.

יח סי"א ס"ק.
יט סוף ע"ב.

סימן תרל"ו

א רש"י כו, ב ד"ה ורבנן. רמב"ם פ"ו הפ"ו. מור וש"ע סי"א.

ב רמב"ם שם שו"ע שם.
ג גמרא [ביריתא] כו, ב בהכנסים. רמב"ם שם. מור וש"ע שם.

ד אף שאינו יושב בה שבעת ימים, ובדלקמן סי"ב.
ה דברים ז' ג'.

ו כדעת רבי אליעזר בביריתא שם.
ז רש"י שם ד"ה עשה.

ח נגזרא שם (עשה סוכה בחג). רבנו מנחם על הרמב"ם שם. ב"י ר"ש הפ"ו. לבוש סי"א. מ"ו ס"ק א.

ט רמב"ם שם. שו"ע שם. מ"ו שם. וראה פרס חב"ד 9 ע' 97.

י גמרא [ביריתא] כו, ב בהכנסים. מור וש"ע שם.
יא מור ולבוש סוף סי"א.

יב בביריתא כו, ב. ובדלקמן סי' תרמ"ט סי"א לענין לולב.
יג גמרא [ביריתא] שם בהכנסים. מור וש"ע סי"ב.

יד לבוש סי"ב. וד"ה לקמן סי"א (שכשמשאילה מודעתו הרי כשלו נכנס, משא"כ בלאו הכי יוצא רק בריעבד). וראה